

Richard Brabec
místopředseda vlády a ministr životního prostředí

Praha dne 19. února 2019
Č. j.: MZP/2019/720/553

Vážený pane senátore,

k Vašemu dopisu doručenému dne 24. ledna 2019 Ministerstvu životního prostředí (MŽP) Vám zasílám následující odpovědi.

1) Recyklace plastů

Ohledně problematiky recyklace plastů a Vámi popisované "Dopadové studie" Ministerstvo životního prostředí aktuálně takovýto materiál zpracovaný nemá. V oblasti odpadového hospodářství je v současné době hlavní prioritou MŽP kompletní tvorba nové legislativy, v rámci které probíhá transpozice směrnic Balíčku oběhového hospodářství. Zde se zaměřuje například článek č. 8a rámcové směrnice 2008/98/ES o odpadech, na ekomodulace - zohlednění životního cyklu výrobků do poplatku v rámci systémů rozšířené odpovědnosti výrobce.

Dále se Česká republika aktivně podílí na projednávání směrnice EU, o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí. Tato směrnice obsahuje velké množství opatření závazných pro Českou republiku a navrhovaná opatření se vztahují mimo jiné i na tzv. bioplasty.

Z dosavadních zpracovaných analýz má MŽP zpracovanou LCA analýzu pro porovnání environmentálních dopadů odrodných tašek z různých materiálů a LCA analýzu pro nápojové obaly. Uvedené LCA analýzy Vám zasílám v příloze. V neposlední řadě MŽP aktuálně nechává zpracovat studii dopadu zálohovaných systémů pro PET lahve.

Jako jeden ze zásadních nástrojů pro podporu recyklace (nejen) plastových odpadů v České republice považuje MŽP zvýšení poplatku za ukládání odpadů na skládky. V současné době je v České republice sazba poplatku za uložení 1 tuny komunálních nebo ostatních odpadů 500 Kč. Výše tohoto poplatku nebyla měněna již od r. 2009, což způsobuje pokles jeho reálné hodnoty. Tento nejméně vhodný způsob pro nakládání s odpady je zároveň tím nejlevnějším, což způsobuje jeho konkurenční výhodu oproti recyklaci či jiným vhodnějším způsobům nakládání s odpady. V návrhu nového zákona o odpadech je aktuálně navrženo jiné rozlišení

sazeb poplatků pro různé druhy odpadů, přičemž hlavním cílem je zamezit skládkování recyklovatelných a využitelných odpadů. Poplatek pro využitelné odpady by se měl od roku 2021 zvýšit na částku 800 Kč za tunu s postupným navýšením až na 1850 Kč za tunu v roce 2029.

Návrh nového zákona o odpadech rovněž obsahuje zákaz ukládat na skládky od 1. ledna 2030 takové odpady, které je možné za stávajícího stavu vědeckého a technického pokroku účelně recyklovat a jsou stanoveny prováděcím právním předpisem. Tento zákaz je v souladu s požadavkem evropské směrnice o skládkách, která uvádí, že členské státy usilují a zajištění toho, aby od r. 2030 nebyl přijímán na skládku žádný odpad vhodný k recyklaci nebo jinému využití, zejména komunální odpad s výjimkou odpadu, u něhož skládkování vede k nejlepšímu výsledku z hlediska životního prostředí.

Jednou z dalších iniciativ MŽP v oblasti omezování produkce plastových odpadů bylo v loňském roce zahájení kampaně s názvem „Dost bylo plastu“. Cílem tohoto projektu je omezení vzniku jednorázových plastů (především jednorázových obalů) a jejich nadužívání v občerstveních, zejména v nákupních centrech. Hlavní princip tohoto projektu spočívá v uzavírání dobrovolných dohod mezi MŽP a společnostmi, které jsou ochotné se zavázat ke snížení spotřeby jednorázového nádobí a snížení spotřeby plastů ve svých provozech. Bližší informace o tomto projektu jsou dostupné na webových stránkách **www.dostbyloplastu.cz**.

2) Hospodaření s vodou v krajině

Ministerstvo životního prostředí připravilo návrh tzv. "protierozní vyhlášky" a předložilo ho do meziresortního připomínkového řízení v roce 2017. Většinu připomínek ministerstvo vypořádalo, zásadní připomínky Ministerstva zemědělství a Agrární komory byly takového rázu, že si vyžádaly další diskuzi. Na základě závěru jednání na úrovni ministrů dne 20. 8. 2018 probíhá meziresortní spolupráce s cílem dospět k finálnímu znění protierozní vyhlášky. Dosud se však nepodařilo nalézt společné řešení vyhláškou upravované problematiky a ministerstva nedospěla ke konsensu. Termín vydání vyhlášky v současné době není známý.

Výstavba vodních nádrží je osvobozena od poplatku za odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu (dále jen „ZPF“), a to ustanovením § 11a odst. 1 písm. n) zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“). Ministerstvo životního prostředí taktéž vydalo v loňském roce výklad legislativního pojmu „vodní nádrž“, který je užitý ve výše zmíněném ustanovení - tento výklad byl uveřejněn ve Věstníku MŽP v září 2018.

Co se týče výstavby drobných vodních ploch s cílem zadržet vodu v krajině, i tyto jsou od platby odvodů za odnětí ze ZPF osvobozeny. Vztahuje se na ně ustanovení § 11a

odst. 1 písm. k) zákona, kdy se odvodny za trvale odňatou půdu nestanoví pro účel zajištění zájmů ochrany přírody a krajiny převedením pozemku na druh pozemku:

a) ostatní plocha se způsobem využití neplodná půda nebo zamokřená plocha, nebo

b) vodní plocha se způsobem využití zamokřená plocha nebo rybník.

Obnova, odbahnění a i výstavba nových vodních ploch v krajině je nepochybně žádoucí, proto MŽP tyto aktivity finančně i metodicky podporuje. Je však přirozené, že i při tomto úsilí je zapotřebí věnovat pozornost harmonizaci veřejných zájmů, které se v dotčených územích mohou setkat, a přitom zohledňovat požadavky vyplývající z mezinárodních závazků a platné právní úpravy ČR. Úprava příslušných předpisů je možná, ovšem při zohlednění veřejného zájmu na ochraně přírody a krajiny a základních principů adaptace na změnu klimatu, které jsou formulovány ve Strategii přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, mezi které patří integrovaný přístup při posuzování synergie adaptačních a mitigačních opatření i při posuzování vhodnosti navrhovaných opatření pro jednotlivé složky životního prostředí, hospodářství a sociální oblast, a dále prioritní realizaci tzv. win-win řešení (tj. s vícenásobnými vlivy na straně užiteků) a tzv. low-regret řešení (tj. s nízkými negativy na straně rizik či nákladů).

Považujeme za nezbytné v této souvislosti poukázat na skutečnost, že často diskutované malé vodní nádrže nejsou jediným možným řešením zadržování vody v krajině – důležité jsou i další přírodní ekosystémy poskytující řadu společensky prospěšných ekosystémových služeb, ale také způsob hospodaření na zemědělské a lesní půdě a hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích. Z hlediska retence a přirozené akumulace vod mají vedle rybníků význam i vodní toky a údolní nivy v přírodním či přírodě blízkém stavu, mokřady, tůně, lesy, meze a remízky, trvalé travní porosty, ale také zemědělská půda, pokud je vhodně obhospodařována.

Ministerstvo životního prostředí poskytuje až 100% podporu jak z národních programů, tak evropského Operačního programu Životní prostředí (OPŽP) na realizaci řady opatření (výsadby dřevin jak v sídlech, tak ve volné krajině; tvorbu a obnovu mokřadů, tůní, rybníků; revitalizaci vodních toků, zlepšování věkové, druhové a prostorové skladby lesa atd.), které přispívají ke zvyšování retenční schopnosti krajiny. V rámci OPŽP, prioritní osy 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu je i poplatek za odnětí ze zemědělského půdního fondu spojený s realizací těchto opatření způsobitelným výdajem.

S pozdravem

Mgr. Richard Brabec
podepsáno elektronicky

Příloha č. 1: LCA analýza pro porovnání environmentálních dopadů odnosných tašek z různých materiálů

Příloha č. 2: LCA analýza pro nápojové obaly

Vážený pan

Ing. Zbyněk Linhart

senátor

Kancelář Senátu

Praha